

R.K.
421,
5.

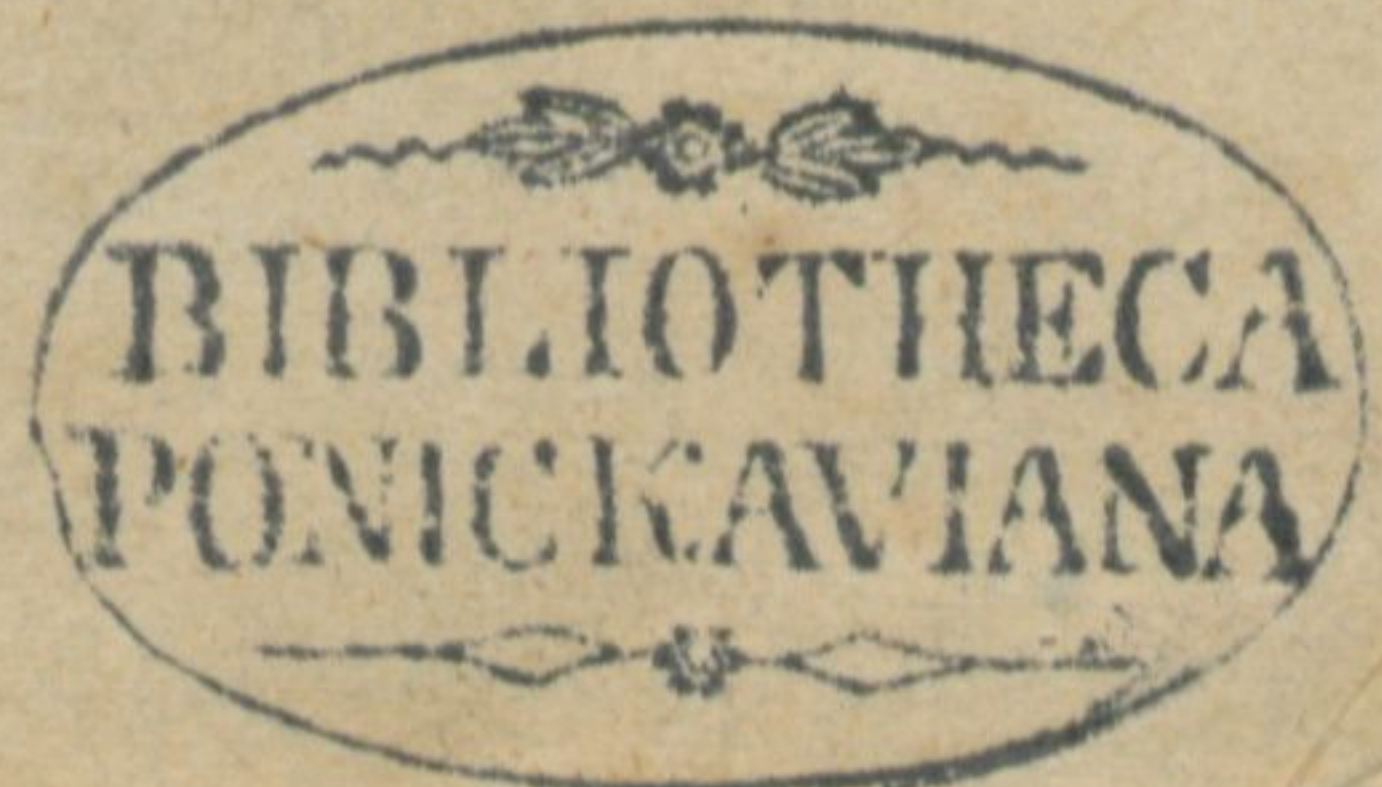
X 1303364

I. N. J.
EX
HISTORIA AUGUSTANA
DE
S. ULRICO,
EPISCOPO,
GLIRIUM EXPULSORE,
P R Æ S I D E
M. GODOFREDO LUDOVICI
BARUTH. LUS. ALUMN. ELECT.
ad diem 17. Octobr. A. 1693.
IN ACADEMIA LIPSIENSI
H. L. Q. C.
CUM ERUDITIS DISSERET
BENEDICTUS Gullmann / AUGU-
STA-VINDELICUS
AUTOR-RESPONDENS.

L I P S I Æ.

Typis JOH. CHRISTOPH. BRANDENBURGERO.

J. N. J.
IX

HISTORIA AUGUSTANA

DE

S. ULRICO

EPISCOPO

GERMANI EXPOSITIO
P. R. S. V. D. A.

M. GODOFREDO LUDOVICI

BARUTHENSIS ACADEMIAE

ALPHABETICO ORDINE

IN ACADEMIA LIBRARIIS

H. F. O. C.

CUM LAUDIBUS DISTRICT

BENEDICTUS GUINARDUS ALIUS

STAVINDELICUS

AUTOR-RESPONDENS

L. P. S. V. A.

CHRISTOPH. BRANDENBURGENSES

Faint, illegible text at the bottom left of the page.

CONSPECTUS MATERIÆ.

§. I.

Hibet occasionem dissertationis. §. II. Recenset scriptores rerum Augustanarum. §. III. Varia de Augustâ memoranda, quæ materiam Dissertationis dare potuissent, ex allatis scriptoribus memorat. §. IV. Reddit rationem, cur præsens thema præ aliis placuerit. §. V. Multos Udalricos celebres recenset. §. VI. Udalricum, de quo Dissertatio agit, quoad stirpem & ejus biographos describit. §. VII. Sistit visiones & quædam de Ulrico notatu digna. §. VIII. Controversiam pertractat, quo tempore vixerit Ulricus. §. IX. Seculi ejus faciem depingit. §. X. in laudes ejus excurrit. §. XI. de epistolâ Ulrici ad Nicolaum Papam loquitur. §. XII. amorem ejus in Augustam extollit. §. XIII. Miracula ejusdem, quæ contingere post mortem, & §. XIV. Miracula, quibus vivus inclaruit, recenset. §. XV. Canonisationis meminit. §. XVI. Miraculū expulsionis glirium addit. §. XVII. Judicat de Autoribus, quorum Auctoritate hoc factum confirmatur. §. XVIII. de dono miraculorum agit. §. XIX. Quosdam miraculis claros notat. §. XX. de Auctoritate Historicâ differit, quæ in miraculô Ulrici deesse videtur. §. XXI. de mediis disquirat, quibus Ulricus glires expellere potuisset. §. XXII. Istius seculi media excommunicandi adducit. §. XXIII. Hæc Ulrici pietati adversari putat. §. XXIV. pietati & precibus Ulrici mavult adscribere tale miraculum. §. XXV. Annaturalibus de causis defectus hic glirium adfit, certas orationes decidere renuit.

A 24

I. N. J.

I. N. J.

§. I.

Ccasio hujus dissertationis unica erat Aca-
demicum exercitium. Istud autem cum primùm
in DEI gloriam, post patriæ, quæ est Augusta
Vindelicorum, Evangelicæ veritatis scatebra,
elogio *Schappii in Apol. p. 205.* vergere debebat ho-
norem, thema pariter de rebus patriis eligen-
dum mihi esse, existimabam.

§. II. Actis igitur factisque Augustanis visis & revisis, va-
ria recenseri, quæ materiam differendi suppeditarent, vidi. Uti
enim *Weckius* Dresdensi, *Heidenreichius* & *Schneiderus*, *Peifferus* &
Lipsiensis, *Schmidius* Cygneò, *Langius* Citizenfi, *Lambecius* Hambur-
genfi, *Spangenbergius* Mansfeldicò, *Loffius* & *Bunting*, Lüneburgen-
fi, aliiq; Chronicis & Originibus urbium inclaruere; ita & Augu-
stæ felicitas ea contigit, ut scriptas de se historias legere queat.
Ita Vir in omni vitâ literarum amantissimus (ut de Eo loquuntur *Li-
psenses in Actis Eruditor. Anni 1682. p. 169.*) *Marcus Velserus*, *Patritius*
Augustanus, de rebus Augustanis 8. libros edidit, qui tum seorsim
inpressi sunt Venetiis Anno 1594. tum inter opera ejus Historica
& Philologica sacra & profana reperiuntur, quæ novissime ac-
curante *Christoph. Arnoldi* Noribergæ 1682. prodierunt. Conf. *Acta*
Erud. c. I. & hos ipsos in civitatis honorem *Engelbertus Werlichii-*
us in compendium quasi redegit, *Chronicò Germanico* Anno
1595. *Frankofurti ad Mœn.* editò; Verùm cum laudatus *Velserus*
ad annum modò DLII. in enarrandis rebus Augustanis progressus
sit, ex *Achillis P. Gasseri de Lindau, Medic. D. & Physici Augustani*
Chronicò Latino Germanici secundam partem consignavit
wolfgangus Hartmann; Reperitur & *Chronicon Augustanum Ec-*
clesi-

clesiasticum Autore *Sigismundo Religioso*, Anno 1483. conscriptum quod in *Iob. Pistorii* Scriptorum Germ. T. III. p. 589. edit. Francof. Anno 1607. cernere licet. Nec minus *Stengelius* rerum Augustanarum scriptor per celebris est; Majus verò Augustani Chronici volumen, ad quod toties Sigismundus provocat, ut edatur, cum *Pistorio* adhuc hodiè optamus.

§. III.

Hæc, inquam, evoluta multam differendi occasio-
nem suppeditabant. Inveniebam tot recenferi antiquitatis
monumenta, (multam tamen & in multis fidem desiderari dice-
rem) uti sunt imago Cissæ ad D. Ulrici, altare [ex Jesuitarum
Collegio effossum, monumentum ad D. Ulrici, sub Michaelis
Archangeli atrio, aliaque; incidebat planè illustre Ecclesiasticæ
Augustanæ antiquitatis monumentum, conversio nimirum. S.
Afræ & puellarum ejus; quid quod conatus fermè essem *celsissime*
stirpis Fuggerianæ stemma sistere, splendor nisi ejusdem me avocas-
set; Comitria Augustana, litigium circa Calendarium, saga in
turri Minoritarum depicta, quæ Attilam à finibus Augustæ re-
traxit, Bibliotheca & in eâ Msta, atque picturæ menti ob venie-
bant. Sed & de his partim alii jam egerunt, præprimis quod
postremum attinet, Bibliothecæ rebus erudito orbi inservit
Dn. Magnus Rector Augustanus meritissimus, partim meum non
est, tantas componere lites.

§. IV.

Præsens thema præ cæteris placuit. Quippe & id *ἀξιόμην*
μόνευον est, Augustam præ aliis urbibus hæc ipsâ felicitate emine-
re, quod in eâ non inveniatur glires, noxium illud & terrifi-
cum animal, teste *Georgio Stengelio in Mund. Theorit. P. II. c. 51. §.*
13. ubi hæc narrat: Isenaci pudica matrona glirem peperit,
quia ex vicinis aliquis glires nolam appenderat, ad cujus sonitum
reliqui fugarentur; is occurrit mulieri gravidæ, quæ, ignara rei,
subito occursum, & aspectu glires ita est conterrita, ut fœtus in
utero degeneraret in formam bestiolarum. Sed S. Uldarici gratiam
hòc in passu patria extollit, quippe qui tantò malò eandem li-
berasse creditur felicissime. Verùm de hòc ipso aliquantum fu-
sus agendum erit.

A 3

§. V.

Equidem multi penes Historicos Ulrici celebres sunt, verum hi ipsi nostri non sunt consanguinei, sed tempore atque ætate ab eo maximè differunt; puta: *Ulricus ab Hutten* in Franciâ, Poëta & Orator egregius, qui Lutheri seculo vixit, & multa in Principes, multa pro eo contra Pontifices, multa etiam in Magistratibus scripsit. Mikræl. Syntagm. L. III. S. II. p. 792. **ULRICUS**, qui fuit Ao 1330. Episcopus Augustanus, Pontificibus Avenionensibus valde infensus, ut etiam in epistolio quodam Pontificem, Joannem XXII. appellaverit animal istud ex mari ascendens. Hartm. Chron. c. VI. p. 101. *Uldaricus* Baro de Castel, Uldarici I. Successor XXXIX. Episcopus Constantiensis, hujus nominis II. Circa illius Episcopi annos à Nativitate Domini MCXXIX. Henricus Dux Baviaræ magno cum exercitu Constantiam obsedit, cui Episcopus unâ cum civibus armatâ vi resistit, in crastinum certis datis pecuniis bellum finitum fuit, & Dux sine damnis illatis discessit; *Chron. Constant.* quod in *Pistor. Scriptor. rer. Germ. T. III. habetur.* *Uldaricus* comes de Sulz vixit Anno 1473. Id. p. 402. *Uldaricus*, comes de Wirtemberg, qui in bello cecidit, claruit 1386. *Uldaricus*, Episcopus Albanensis, floruit circa annum MLXXI. *Uldaricus* comes de Montphort, inclaruit 1473. *Ulricus*, comes de Lenzenburg innotuit 1355. Imprimis celebris est *Ulricus* fundator Monasterii Albæ Augiæ, de quo *Brusch.* pag. 10. in Tr. de Monaster. Germ.

§. VI.

Ast hic *Huldericus*, de quo nobis sermo est, fuit Episcopus Augustanus, natus è Comitibus illustribus de Kiburg & Dillingen, cum ob alia pietatis specimina, tum ob visiones cœlestes valdè clarus. Ita loquitur de eo tum *Caspar Bruschius* in *Chronologia Monaster. Germ.* p. 105. tum *Job. Mikræl.* Syntagm. L. III. Sect. I. p. 509. *Conf. & Browerum de Sanctis Germaniæ & citatum Bruschium de Episcop. Germ.* Hinc delineaturus stirpem Comitum de Dillingen & Kiburg *Hieron. Henniges* hanc ponit tabulam:

Theo-

Theobaldus, Comes Dil- Menegoldus
lingensis occisus A. C. 955. Comes de
Richardus, Comes Werden Ki-
Dillingensis & Ki- burg &
burgensis. Dilling.

Hugobaldus
Comes de
Werden.

Augustæ Abbatissa

S. Ulricus in S. Galli monaste-
rio à Wamungo abbate educa-
tus, ab Adelberone patruo in-
formatus, ab Heinr. Aucupe
in episcopum Aug. electus. A. C.
923. † A. C. 973. s. Julii ætatis
sua 83. sepultus in templo S.
Afræ, quod postea ab ipso no-
men accepit.

Vid. ejus opus *Genealogicum* p. 294. & p. 261. ubi & hos Comites ex
stirpe Habsburgensium Comitum ortos esse perhibet: Et hujus
Udalrici vitam, tres ante *Sigismundum Religiosum* stylo tradiderunt,
uti ipse confitetur in *Chronico August. Ecclesiast. c. X.* Primus
quidam Udalrici familiaris sacerdos; Post Præpositus S. Mariæ sim-
plici diffusoque stylo, quod Cunradus Episcopus successor post
tempora ejus cernens, vir literaturæ magnæ, orsus est eam alio, sed
nimis acuto stylo, nec tamen finem operi imposuit: Tandem mo-
nachus de Augia majori novam contexit; Addimus nos ex
Stengeliæ Mund. Theor. P. III, c. 34. n. II. vitam ante D. Martini
Lutheri tempora, Augustæ in lucem editam fide utique an-
tiquam.

§. VII.

Diximus de visionibus, quibus Ulricus noster inclaruisse dicitur,
quarum & aliquas recensere hic non abs re erit. Visionem aliquando
habuit in nocte antecedente diem sanctum cœnæ Domini, qua-
si in somnio audiens vocem sibi loquentem: Udalrice, Episcopo
scias te hodie hospites esse suscepturum. Ex pergefactus, qui es-
sent illi hospites cœpit cogitare. Cum a, dormiret, loquentis
sibi verba audivit: orationes tuas & eleemosynas oculi domini
conspexere, & id eo binis Antecessoribus tuis Fortunato & Adal-
beroni es commendatus, ut tibi hodie & post hinc in istis sacris
solennitatibus sacra mysteria celebranti assistant, & ea tecum be-
nedicant

nedicant. Mane a. facto, aliis, sicut mos est, peractis mysteriis, circumstantibus ministrorum ordinibus, cum sacramenta consecraret, ipse & quidam de circumstantibus devotiores viderunt dextram Domini cum eo sacramenta consecrare, & signum crucis imponere, quibus, quia per spiritum eos sciebat, cum viaticum ab eo accepturi accederent, digitum ori superposuit, ut de visione tacerent, quibus m. postea ad se vocatis, quæ ei nocte dicta sunt, secreto nunciavit, & præcepit, ut eo vivente neque visa, neque ab eo secreta audita alicui manifestarent, si præsentem adhuc vitam habere vellent. *Surius ad A. 920. p. 78.* Et hoc divinum somnium ei attribuunt, quo Arnoldum Bavarorum ducem, Henrico quondam rebellem, vidit ensen capulo carentem gestare. Cujus ipse somni commodus interpretes fuit, conjectans, nullo illum successu imperatori se oppositurum, atque ideo, ut pacem bello anteferet, veniamque exposceret, auctor existens. *Vid. Comp. Histor. Eccles. Goth. L. II. c. IV. Sect. II. p. 530.* Hunc, inquam, nostrum Huldericum esse dicimus, qui crebris ac stupendis miraculis clarescens, ita, ut quasi nudinarum quotidie esset dies, Augustam fecerit populosam, exterasetiam attraxerit gentes. uti *Sigism. Rel. g. L. II. c. XI.* scribit. Qui fuit vigesimus primus Augustæ episcopus, cui etiam, cum adhuc in Cœnobio esset S. Galli, & Weringii S. Nocteri discipuli & successoris scholam frequentabat, à piâ moniali, Wibberatâ, non solum de Episcopali præminentia, verum etiam quot multæ ærumnæ atq; calamitates, in eâ illi perferendæ sint, dictum fuit *Hartm. Chronic. P. II. c. III. p. 28.* Iste Huedericus est, de quo *B. Lutherus* hanc recenset historiam *Tom. IX. Opp. c. XX. p. 547.*

Man sagt von S. Ulrich / daß er einen armen Bettler soll unterhalten haben / welcher alle Tage für ihn hat bitten müssen. Es soll sich aber zugetragen haben / daß sein Hoffmeister des Bettlers auff einen Tag vergessen / und ihm sein Theil Speise nicht gegeben hat / derohalben soll der Bettler das Gebet auch haben liegen lassen. Dieweil nun S. Ulrich am selben Tage etwas Schaden gelitten / und in Jahr kommen war / fraget er den Bettler / ob er

an

an dem Tage nicht hätte für ihn gebeten? da saget der Bettler:
nein / und setzt die Ursach darzu / es habe ihm der Hoffmeister
desselben Tages nichts zu essen geben / da habe S. Ulrich den
Hoffmeister gestrafft / daß er ihm mit selner Rarekheit des Ge-
beths beraubet hätte / das der Bettler solt für ihm gethan ha-
ben / der Hoffmeister aber habe zu ihm gesagt / lieber / wie
hoch achtestu es wol / daß man ein Pater noster betet? Da
habe ihn S. Ulrich gen Rom geschickt / daß er daselbst fragen
solte / wie hoch ein Vater unser zu halten? darauff habe ihm der
Pabst geantwortet / ein Vater unser wäre wol eines Pfens-
nings werth / da aber des der Hoffmeister gelachet / habe der
Pabst zum andern mal geantwortet / er achtets einen Gilden
werth / und zum dritten mal hat er geantwortet / es vermöge
die ganze Welt nicht / daß sie mit all ihrem Geld und Gut ein
Vater unser bezahlen könnte.

§. IIX.

Maxima adhuc est controversia de tempore, quò noster
Huldericus vitam degerit. *Joannes Wolfius in suis lectinibus*
memorabil. dicit eum vixisse Ao. 900. ætatis suæ 83. sequutus cum
Frisiò Aeneæ Sylvii. Pii II. Pontificis sententiam, qui in suâ Ger-
maniâ scribit de S. Hulderico: vixisse eum anno 900. quo m.
uti Jacobus de Voragine in aureâ legendâ c. 202. disertè scribit, &
omnes ferè historici consentiunt, obierit. Natus ergo esset
ao. 817. ad episcopatum a. promotus earundem historiarum
communi consensu anno ætatis 50. claruisset anno 867. vel
circiter, & primo sui Episcopatus, & ultimo Pontificatus
Nicolai primi ad ipsum epistolam ipsam memorabilem de cœ-
libatu sacerdotum scripsisset; Surius in vita ejus (Uldarici)
autumat, eum natum esse anno 890. ex religiosis & nobilibus
parentibus, patre sc. Hupaldo, & matre Thetpirgâ nuncu-
patâ; qui solito more lactatus, & summo studio nutritus,
B quam.

quamvis statura corpusculi 'elegans', tali tamen 'macilentia' confectus erat, ut nutritoribus verecundia esset, si aliquis ignotorum faciem ejus inspexisset. Mirantibus vero patre & matre, quare tantâ tenuitate & infirmitate corporis occuparetur, & sæpè inde cogitantibus, hebdomada interim duodecima ejus nativiratis quidam ignotus clericus casu adveniens, supplicabat, ut ab eis aliquantos dies in hospitium susciperetur, qui benignè receptus, & cum eis in atrio domus suæ hora refectionis sedens, audiebat in cubiculo infantulum vagientem, sciscitabatur quis aut cujus esset, præ pudore vero maciei illis nolentibus indicare, dixit, si salvum illum esse cupiatis, celeriter ab lactetur. Qui parvi pendentes ejus locutionem, eum lacti non subdixerunt. Alterâ vero die iterum audiens eum dixit, quare non fecistis secundum consilium meum, qui adhuc contemnentes ejus consilium non crediderunt ei. Tertiâ a. die audiens vagitum ejus infirmiore quam antea, dicebat ad eos: pro incuriâ vestrâ perditioni traditur infantulus iste, pro certô sciatis quia si uberibus non subtrahitur, in istâ nocte morietur; si a. subtractus salvabitur, in posterum à domino aliquid magnum in eo manifestabitur. Tunc demum ei obtemperantes alii eum escis sustentare cœperunt: qui statim recreatus de die in diem proficiens, talem corpus formositatem accepit, ut ipsi sui parentes gratantes eum intuerentur. &c. *Micrelus* recenset, eum in seculo IX. vixisse, & contra Papæ impietatem esse testatum. *Sigismundus Religiosus in Chronico Aug. Eccles.* refert: eum vixisse sub Henrico Aucupe, qui etiam illum ad episcopalem dignitatem elegerit, & decessisse hâc vitâ, anno 973. sub Ottone II. *Chronic. Aug. Hartm.* eum refert ad Annum 925. & ad dignitatem episcopalem pervenisse dicit sub Henrico, quam etiam per annos quinquaginta obtinuisse. In *Centuriâ X. Magdeburg. c. X.* refertur, eum Ao. 925. defuncto Hiltino, ad occupandum Augustanum Episcopatum revocatum fuisse,

fuisse. En! diversas sententias. Nos *Guiljelmo Cave* firmis-
simis nisi rationibus fidem habemus, qui ita: quod S. Hul-
dericus natus sit circa annum 817. in Collegio Vanningo S.
Galli, deinde sub Adalberto Antistite Augustano educatus,
ab ipso Romam missus fuerit, eo vero interea temporis defun-
cto in episcopum Augustanum renuntiatus fuisset, ni æta-
tem immaturam causatus esset. Tandem post Hiltini mor-
tentum Imperatoris, tum Canonorum consensu Eccle-
siæ illius Antistes factus fuerit circa annum 860. Ecclesiam
suam per XL. annos magnâ cum laude gubernarit, & Roma-
no Pontifici cœlibatus jugum sacerdotibus suis imponenti au-
toritate suâ atque eruditione fortiter restiterit, Obiit Ao.
circiter 900. *Vid. Cave Histor. literar. Sec. IX. p. 555. Malè igitur*
Pantaleon de Viris illustr. Germ. P. II. p. 52. illum ad annum
931. refert, peiori errore Vincentius Bellovacensis anno demum
964. obiisse tradit. Animadvertat autem lector, alium fuisse
Udalricum s. Hulricum Episcopum etiam Augustanum, qui
episcopatum iniit, anno 924. obiit 973. vel paulo post; ut
Germanorum annales disertè testantur. Unde nil mirum
hunc cum nostro plures temerè confudisse. Conf. ejusd. Cave
Chartoph. Eccles. p. 192.

§. IX.

Tempora hæc, quibus S. Udalricus floruit, valde erant
periculosa & bellis funesta; Ecclesia Christi navicula ferè ru-
pibus allisa naufragium fecisset, & lumen veritatis, in pau-
cis piorum cordibus adhuc fumans, fermè obscuratum & ex-
tinctum fuisset. *Micral. Syntagm. L. III. Sect. I. secul. IX. qu. V.*
p. 481 Regnabat malitia pontificum, qui sacerdotibus uxores
ducere interdicebant, & certis cibis abstinere jubebant, qui-
bus Udalricus, ut & antecessor ejus summis viribus se oppone-
re atque veritatem defendere, non erubuerunt. Prioris præ-

B 2

primis

primis est memorabilis epistola, quam de hac re ad Nicolaum primum scripsit. In republica varia sunt orta bella. Ipse vir S. ob odium, à tetrarchis quibusdam Bavariæ obsidetur in castro Menhingen; in hoc bello multa mala civitati nostræ Augustæ acciderunt; nam, ut aliqui memorant, ipsa in his turbis à Duce Bavariæ Arnolde fuit infestat atque despoliata. Hungari etiam tum temporis in Germaniam irruerunt, & Bugothus eorum Rex Augustam obsedit, atque devastavit. Referunt hæc ad hujus Ulrici tempora *Surius. Ao. 1100. n. X. 11. Hartm. Chron. P. II. c. 3.*

§. X.

Nihilò minùs Huldericum rem semper strenuè gessisse, & Regimini Ecclesiastico ritè doctè per annos quinquaginta præfuisse, dicitur. *Chronic. Germ. Aug.* Admiramur Viri summam magnanimitatem in rebus adversis, prudentiam in periculis, patientiam in ærumnis. Vitæ ejus, si quis contempletur, apparebit exinde auctoritas, facta si ponderantur, elucescet ejus gravitas.

§. XI.

Quod ad ejus scripta attinet, unicum tantùm reperimus, nimirum Epistolam, quam ad Nicolaum I. Pontificem de cœlibatu scripsit. Edidit illam in lucem *Jobann. Wolff. Memorab. Lect. T. I. p. 141. inter Orthodoxographa prius excusam p. 481. & ad calcem Calixti de Conjug. Cleric.* Non minima tamen adhuc est disceptatio num etiam hoc scriptum sit genuinum? Nos affirmativam statuimus, & quid D. Chemnitio aliisque placuit, meritò etiam nobis placet, præ primis cum sciamus, magni olim istam à Conjugii Clericalis defensoribus habitam esse, adeò ut, teste *Bertholdo, Constantiensi* Gregorius VII. Anno 1079.

coactâ

coactâ Romæ Synodo, istud Hulderici scriptum nominatim
damnarit. Ex hoc ipso epistolio autem apparuit, quantis curis
spartam ornaverit suam. Sicut vigil excubias agit, ne hostis
in civitatem aliquid mali tentare audeat, & eam invadat; sic
etiam noster Huldericus maximè se industrium & vigilantem
præbuit, ne hæreses in Ecclesiâ oriantur. Cum itaque Nico-
laus I. Pontifex aliquid moliretur, quod S. Scripturæ contrari-
um erat, & sacerdotibus loco conjugii jugum imponere stu-
deret, literas summâ vehementiâ, auctoritate atque gravita-
te ad eum dare non erubuit, ubi eum fideliter adhortatur, ut
ab hac malitiâ abstineret ne scandalum tantum Ecclesiæ fieret.
Argumenta ejus, quibus illum invadebat, hæc erant: In
V. T. Dominus sacerdotum conjugium constituit, in N. T.
non legitur interdixisse; Christus & Paulus affirmant, non
omnes posse capere consilium continentiæ; Paulus expressè
dicit: Episcopi & Diaconi sint unius uxoris viri; melius esse
nubere, quam uri. *Vid plura in Chemn. Histor. de cælibatu Sacerd.
p. 509. Conf. Kromayerum in Apostasiâ Rom. Ecclesiæ.*

§. XII.

Ejus res gestæ si omnes commemorandæ nobis essent,
oblearum multitudinem! tam tempus, quàm charta defice-
ret. Nos potiorum duntaxat & graviorum rerum mentio-
nem sumus facturi. Invenimus autem imprimis, eum ita
in civitatem Augustam flagrasse amore, ut multa eidem be-
nignè fecerit. Ecclesiam, quam vocant S. Johannis, ædifi-
cavit; Monasterium nobilium virginum in eo loco, ubi Otto
M. Ungarorum fuderat exercitum, in perpetuam rei memori-
am extruxit, quod Stephani nomine dixit: eo quod Ungaro-
rum Rex in bello ab Ottone captus, & ab Ulrico baptisatus
idem nomen acceperit. De Ulricô! hoc hæc recensent. *Cent.
X. Magd. p. 604. Chronic. Aug.* Templum S. Afræ, extra urbem

B 3

fitum

ficum, & sepimentis planè circumdatum renovavit. Dicunt, eundem Huldericum, civitatem Augustam amplificâsse, & prædictam S. Afræ ecclesiam cum suburbio, ad meridiem sitam, quod idcirco, nonnullis sic referentibus, Oberstadt vocatur, mœnibus cinxisse. Erga pauperes liberalem se exhibuit beneficumque, ac eos sæpius convivas habuit, plurimis ægrotis invalidisque pristinam recuperavit sanitatem atque valetudinem. *Surius Anno 920, u. III. p. 79.*

§. XIII,

Verum enim vero, ut & nunc ad ejus perveniamus miracula, & illorum quædam spectemus, multa variaque enumerantur, quæ non solum, cum adhuc in vivis esset, verum etiam post mortem, edidisse fertur. Inter ea, quæ post mortem, & præprimis ad ejus monumentum contigere, narratur etiam hoc: Cæcus quidam, cum valde parvulo ductore ad sanctum locum hyemali tempore pergere vellet, qui cum Smutturam fluvium transgrediretur, & ad longum rivulum de fonticulis congregatum super viam decurrentem veniret, ductor ejus ei auxilium præbere non potuit, sed frigore & lassitudine fessus, defectis viribus, cecidit. Cæcus autem ductore cadente, magnâ curâ & tristitiâ per decursum rivali cum baculo undique palpando ambulavit, & magnâ voce clamando ad S. Mariam, S. Afram, & ad S. Servum DEI Uldaricum, adjutorium & misericordiam sibi dari intentâ voce flagitavit, cumque sic palpando & clamando penè usque ad finem rivuli veniret, Dei donante clementiâ subito opertis oculis lumen aspexit, & regrediens ductorem suum levavit, & usque ad sanctum sepulchrum, omnipotentem DEUM & sanctos ejus laudando portavit; ibique manifestè clericis & omnibus præsentibus, quæ ei in viâ acciderant, recitavit. Item fuit quædam matrona in Francorum provinciâ prædives & nobilis, quæ

quæ à diabolo divexata nimiè laborabat. Ad cuius liberationem quinque Episcopi cum aliis plurimis convenerunt, qui cum diabolum orationibus & obtestationibus urgerent, ut obsessam corpus dimitteret, clamans & ejulans dixit; nisi aliquid de rebus episcopi Udalrici huc venerit, propter vestrum præceptum, possessum vas non dimitto. Cumque iterum atque iterum responsa iteraret, decreverunt ut legatos Augustam mitterent, quò aliquid acquirerent de rebus Episcopi. Interim verò cum hæc inter se arbitrarentur, clamavit diabolus per os matronæ, væ mihi, væ mihi, hinc civitate est presbiter unus, qui habet humerale quod fuit præfati episcopi: quamvis non sponte, sed DEO jubente nominavit presbyterum & locum, ubi habitavit. Cumque accessit presbyter cum humerali veniret, antequam domum intraret, dæmon dixit: Væ, væ, nunc venit humerale episcopi. His dictis clamando & dolendo, corpus matronæ valde fatigatum, reliquit. Ita *Surius* scriptor Pontificius ob fabulas satis notus.

§. XIV.

In vitâ etiam multa miraculosè egisse, ajunt, unum atque alterum tantum recitabimus. Cum quodam tempore ad colloquium imperatoris ad Ratisponam civitatem navigando per Danubium venire decrevisset, nautis incautè agentibus, navis ligno forte importunè conjuncta, aquis repleta immersionem omnibus minabatur. Perturbati vero omnes, & timore perculsi, ad littus magno studio navem perducere festinarunt. Navi vero aridâ adductâ, quæ infra erant, ad littus portaverunt, illius vero episcopi in posteriori rostro sedentis, obliti sunt. Unus intereà clericorum, Mesi nominatus, magno stupore attonitus dixit; Heu! nobis miseris, quia seniori nostro in isto periculo adjutores non fuimus, & his dictis currens per profunditatem aquæ, quæ in navi fuerat, congre

congregata, assumptis brachiis episcopi, evexit cum
extra navem; omnibus itaque expositis, & illo novissime
egresso, navis in posteriori parte profunditati demersa est.
Quid mirum, si navis onusta eo insedente mergi non potuit,
sed eo jubente super aquam stetit, qui beato Petro Apostolo un-
das maris ad superambulandum propriâ voluntate firmavit?
sic non ex suâ conditione, sed ex meritis in eâ sedentis, navis
interim super aquas natare cogebatur, donec cunctis stipen-
diis & oneribus relevaretur, postea vero immersa nunciabatur,
Imò, ut jam supra dictum est, cæcos illuminavit, dæmones
ab obsessis corporibus effugavit, paraliticos curavit. Ita iterum
Surius Anno 920, n. XLIX. p. 87. penes quem fides sit.

§. XV.

Hæc beneficia ut compensentur, dies noctesque me-
ditabatur Luitolfus Episcopus Augustanus; nefas enim du-
cebat, ea omnia frustra & absque ullâ remuneratione facta fu-
isse. Ea propter hoc conatu Romam adierat, Summum Pon-
tificem super eâ re consulturus, à quo, prius tamen libro ge-
storum S. recitato, Huldéricus sanctorum catalogo adscriptus
est: (quo honore Ecclesia Romana nil majus habet in terris)
revertiturque Episcopus ferens super eâ re Apostolicum decre-
tum. Ita cœperunt solenniter natalem celebrare sancti.
Acta sunt hæc circa annum Domini 993. Imò, qui hunc san-
ctum diem celebrare recusaret, eidem verendum erat, ne ille
etiam sicut iste homo juxta Danubium, puniretur. Cum enim
cunctus populus suâ sponte natalitium S. Uldarici solenniter
celebraret, iste homo præfatus fœnum cum rastellis congrega-
vit in cumulos, diem sanctum spernendo. Qui, cum alterâ
die cum plaustris veniret, ut hoc in fœnarium suum duceret,
exterius formosum invenit, cum autem bipenni ligno interiùs
tangeret, totum in favillas immutatum vidit, & diem sanctum,
quem

quem antea celebrare noluit, postea præ timore contemnere non audebat. Hæc iterum *Scrius Anno 920, n. XXVII. p. 96.*

§. XVI.

Sed quid fabulosis narrationibus immeror? Dissertationis nostræ titulus ipse miraculum quoddam Uldarici exprimit, quod est expulsio glirum Augustâ Vindelicorum. Ita enim non tantum communis fama tradit, sed & *Achilles P. Gasserus de Lindau in Latino Chronico* ad stipulatur, & qui ex eodem sua depromsit, *Hartm. Chron. August. Germ. P. III 30.* Verba hujus hæc sunt: Man glaubet/ daß im Augspurger Gebiet durch diesen Ulrich die grossen Mäuse oder Ratten vertrieben worden. Wie denn die Mönche daselbsten noch auff heutigen Tag S. Ulrichs Erden/ denen Ausländischen zu solchem Gebrauch/ die grosse Mäuse damit zuvertreiben / zuschicken.

§. XVII.

Differuimus de hoc ipso Chronico superius §. II. & quæ ibi de ætate dicta, hîc ut repetantur, non erit opus; animadvertendum tamen, auctoritatem tantam hujus auctoris aliorumq; non esse, quæ nos moveat, ut huic ipsi narrationi mox fidem adhibeamus. Verum de hâc re accuratius agendum esse videtur.

§. XLIX.

Equidem, si Ecclesiam Christi plantandam (voco hanc, quæ sub gravissimis persecutionibus ab Apostolorum tempore ad Constantinum M. usque duravit) respicias, tum donum miraculorum viginisse, nemo est, qui inficias ibit. Nolo ad martyria tot illustrium Ecclesiæ confessorum provocare, quorum constantia certè non sine miraculô visa ab autoribus perhibetur, v. g. Petri & Pauli, de quibus *Tertullianus c. 36, de præscript.*

C

script.

script. & Prudent. Hymn. 6. πειρὶ 5εφ. Ignatii bestiis objecti, vid: Acta Martyrii Ignat. quæ Usserius in Ignatianâ appendice vulgavit; Polycarpi igne cremati, conf. Euseb. L. IV. H. E. c. 15. ubi hujus Martyrii acta in peculiari Epistolâ leguntur; Clementis R. anchorâ ad collum suspensâ in mare demersi, ut refert autor Martyrologii Rom. ad diem 23. Nov. quippe quid circa singula hæc dubii moveri soleat, me non lateat; nec recensebo Gregorium Neocæsariensem Episcopum, à miraculis (referunt hæc Basil. de Sp. S. v. 29. Sozom. L. VII. v. 27. & imprimis Nyssenus in vitâ Gregorii) quæ edidisse perhibetur, Thaumaturgum dictû, nam & non sine pondere quædam hic objicit Danb. in Christeide p. 879. & Dorscheus in Heptade dissertationum dissert. 6. Verum adducam vel solam exorcisationem, h. e. potestatem expellendi dæmones, quæ religionis Christianæ veritas egregiè confirmata fuit, testibus Justin. in Apol. 1 p. 45. in Dialog. cum Tryphone p. 247. 302. 311. Tertull. in Apolog. c. 37. Minutio Felice in Octavio p. 31. Lactantio L. I. c. 12. & L. IV. c. 27. alijsq; & hanc olim non tantum à Clericis, sed à quibusvis Christianis ex vulgo peractam esse, probat Tertull. c. 23. Apolog. & Origen. L. VII. contra Celsum p. 334. Sic sese reshabeat in plantandâ ecclesiâ. Sed quid de plantatâ, in quâ donum miraculorum paulatim cessavit? quid dicam de temporibus Ecclesiæ per Saracenos & Mahumedanos in Oriente, per Barbaros in Occidente infestatæ, quæ durarunt ad seculum usq; XI. ad quæ tamen postrema Uldaricus noster referendus est. Superstitionibus hæc ipsa erant infecta & ceremoniis inutilibus; inde quid mirum, si obscuratâ Evangelii doctrina, in summâ hæc barbarie, miraculorum figmenta orta esse dicamus plurima?

§. XIX.

Etenim obstare videntur, quæ recensent CENTURIATORES MAGDEBURGICI Cent. VII. En Doctores, Monachos, Laicosq; donis miraculorum clarissimos! Job. Halgastendis benedicendo mutum curavit, & puellam orando sanavit;
& Co.

& Comitum Addi filium mortuum resuscitavit. Agatho papa leprosum osculando sanitati pristinae restituit. Goar aegrotos sanavit, & infantem triduo mortuum resuscitavit. Evaldus albus & Niger, presbyteri ambo in Westphalica Villâ Laër, precibus suis fontem de rupe deduxerunt. Eustasius Pharanx virgine in cœcitate liberavit. Per Sulpicium Bituricensem Episcopum non minus signa sunt facta, quam per Apostolos: demones enim verbo fugavit, aegros oratione curavit, mortuos excitavit! sed & hæc fide laborare, nemo inficiabitur.

§. XX.

Nimirum id ipsum est, quod vel maximè & in Uldarici miraculo expulsionis desideramus, autoritas sc. historica, quæ ab iis vitiis, quæ historiam suspectam faciunt, à *Josepho Scaligero* in prolegom. *Euseb. Chron.* ad tria capita, *παροράματα σφάλματα*, & *παρεχρησμένα* redactis, selecta esse debet. Attendamus in historico hoc exercitio ipsam auctoritatem historicam! Unde est, quod ea, quæ de Maternò, primo, ut ferunt, Argentinesium, Episcopo, ejusque sociis tradunt *Viterbiensis in Pantheo P. IV. p. 41.* *Otto Frisingensis L. III. c. 15.* *Bebelius in Antiquit. Eccles. Argentor. refutat?* Unde, quod quæ de Lazari, Mariæ, Marthæ, Marcellæ & sociorum in Galliis appulsu, eorumque reliquiis in Galliâ servatis tradi solent, *Joh. Launojus* peculiari dissertatione in dubium vocarit, quicquid *§ Nat. Alex. Sec. I. dissert. 16.* in contrarium dicat? Unde, quod contra Gretserum aliosque dicentes, Johannem venenum illæsum bibisse, unde cum poculo, ex quo serpens prominet, de pingi solet, *B. Thomas. in dissert. de poculo Johannis c. 3.* surrexerit? unde est, inquam, quod hæc & similia dum recensentur, rejiciuntur, nisi ex defectu auctoritatis historicæ? Et certe nec *Gasseri Lindaviensis Latinum*, nec *Wolfg. Hartmanni Germanicum Chronicon* tantæ penes nos auctoritatis sunt, ut fidem iis adhibeamus, præprimis cum *§ Sigismundus Religiosus in Chronico*, imò, *Surius* fabulosus alias scriptor, nihil hæc de re memorent. Quid *Henschenius* & *Papebrockius* in *Actis sanctorum* dicturi sint, avidi expectamus.

§. XXI.

Sed demus, Udalricum hoc patrâsse miraculum! Glirium quippe adest defectus, & ejusdem ævo eundem cœpisse perhibetur. Disquiremus tamen de mediis modoque, quo id fieri potuerit? Incidunthic, quæ *Dn. Francisci in Staatsgarten p. 1025. refert.* Tanta in insulis Permudensibus aliquando erat murium colluvies, ita, ut non tantum interrâ speluncas, sed & in arboribus nidos sibi exstruxerint, indeque nec alimenta tantum hominum, sed & ipsos homines noxia hæcce animalia arroderent. De variis cogitatum t. t. mediis hoc genus murium extripandi; adhibiti & cicures & feri feles: objectum est arsenicum; decipulas & canes in subsidium vocarunt, nec tamen expelli potuere; quod nam ergo medium fuit, quo *Ulricus noster Augustam liberavit gliribus?*

§. XXII.

Eqvidem seculum Udalrici, teste *Baronio ad A. C. 972.* immensa impietate obrutum fermè erat, & , ut *Luitprandus L. II. c. 20.* scribit, sæpius sacerdotes in congressibus nocturnis sacris gravissima scelera patrârunt. Verum cum *Chronicon Luitprandi* & reliqua, quæ *Chronico* subjunguntur, supposita esse, & hominis alicujus nugivenduli commenta, ex eruditorum (*ipse Cave in Chartophyl.* eum vocat scriptorem futilem) consensu judicet *Maxime Rev. Dn. L. Ittig. in apparatu ad Hist. Eccles. MS. sect. 1. th. 50.* adducamus *Reginonem*, Abbatem Prumiensem, & concilium Nannetense c. 5. Ita a. *Regino L. II. Chronici c. 210.* Sacra cœna per superstitionem jam inspectaculum Theatricum commutata tanquam sacrificium pro vivis & mortuis haberi cœpit. Sacerdotes aquam consecrarunt, quam benedictam dixere; eadem Dæmones abigi, & si ædes, agri, vineæ & pecora istâ conspersa forent, nihil noxii accidere posse, fabulantes. Num idem per medium Udalricus glires abegisse putandus erit?

§. XXIII.

Abiisse eodem Locustas, insectorum genus noxium, (quibus uti Bohemiam, Silesiam superiorem, Variscum, Thuringiam aliasque provincias graviter afflictas esse nemini non constat, sic cum dolore Silesiam inferiorem murium gliriumque copiâ jam affligi exprimur) testis sed domesticus est *Majolus*. Ita ille in diebus *Canicul. Colloq. V. p. 180.* Aphrates, religiosissimus Vir, cum in perfidemagna Locustarum vis more flammæ, omnes terræ fructus, segetes, plantas & nemora ac prata devastaret, rogabatur à pio quodam, ut agellum ab hujusmodi clade defenderet, vas aquæ adferri iussit, manuque illi impositâ DEUM rogavit, ut elemento suo gratiam impertiretur, absolutisque precibus, mandavit, ut agelli fines aquâ illâ aspergerentur, quæ pro imperio sparsa se inex pugnabile atque inviolabile illius agelli monumentum præstitit. Sed & talia Uldarici pietati, in quâ asserendâ omnes ad unum consentiunt, adversari videntur.

§. XXIV.

Fortè id factum pii hujus Episcopi pietate & precibus. Perinde enim, uti ad preces Christianorum Marci Aurelii Antonini militibus DEUS placidum imbrem, pro sitibundis copiis, & victoriam adversus hostes dedit, *Tertull. in Apologet. c. 5. & in libro ad Scapulam c. 4. Euseb. in Chron. ad A. C. 174. & L. V. H. E. c. 5. Orosius l. 7. c. 15. Eutychius in Annal. T. I. p. 360.* Sic, ut propius ad rem accedamus, & locustas precum vi abiisse, ex *Aldrovandi L. IV. Inf. p. 169.* discimus. Mallemus tale quid dicere de Udalrico, si quid asserendum est. Id enim, quod naturæ profus adversum esse videtur, medio præter naturali contigisse credendum est.

§. XXV.

Sed video, quid objici posset: Uti certis nationibus suæ sunt

C 3

sunt

sunt virtutes, suaque vitia, parili modô peculiare quasi & in naturalibus penes singulas fermè videre est. Anglia lupis caret. *Edw. Merret. Pinace rer. natural. Brittanie.* ad quam materiam à Catholicis, quando Regina Elisabetha Mariam Scotiae Reginam capite plecti curaverat, hoc Epigrammate allusum fuit:

Anglois vous dites, qu'entre vous
Un seul Loup vivant, on ne trouve;
Non, mais vous avez une Louve
Pire, qu'un million de Loups.

Isdem Hollandia caret; in Hiberniâ glirès defunt; Yvica, Insula Hispaniæ nullum venenatum animal habet; Pragæ in certo loco, ubi laniatores carnem suam vendunt, nulla musca reperiri dicitur; & si *Webero in Curiosit. p. 205.* credendum, nec hodie musca in palatio Venetiano, nec in Carinâ, monte Cretæ, reperitur. Quid si ergo & hoc peculiare sit Augustæ? sed quod adducta attinet, suas habent rationes. Quod ad Angliam, hoc inde est, quia (1.) olim Tributi loco ab inferioribus lupi pendendi erant, (2.) pleræque Angliæ partes passim habitantur, sylvasque adeo magnas non habent, quò fit, ut lupi locum non reperiant, quò tutò se recipere possint; de Hollandia eandem rationem valere, putat *Becm. in not. Orb. Civ. c. 5. de Hist. Inf.* Yvica salis copia abundat; Pragensi isto loco arte magicâ abiire muscæ; in palatii Venetiani limine, idolum sepultum hæc causari dicitur *Bodino in Demon.* At glirium defectum donum naturæ Augustæ esse, dum probandum adhuc est, meritò & nos iudicium nostrum hîc suspendimus

A D D I T A M E N T A.

1. Minus rectè *Hieron. Henniges* in *Tabb. Geneal.* citatus §. 6. Dissertationis nostræ, Uldarici obitum ad A. C. 973. refert.
2. Sym-

2. Sympathiam inter virgulam divinatoriam & metal-
la causis naturalibus adscribendam dixerim.
3. Institutiones Physicas, quæ Tyroni instar canonis
comendari possent, vix extare, fortè diffiteri non licet.
4. Prudentius, Poëta, plus Christianismi, quàm artis
Poëticæ habere videtur, malè propterea à quibusdam
in auctoritatem allegatus.
5. Linguæ Sorabicæ origines in Ebræâ' matre quærere
velle, inutile partim, partim impossibile est. Contra
Auctorẽ Originum Sorabicarum. Quâ tamẽ de re alibi.

Personuere satis privatas hætenus ædes
Cura laborque, TUA non sine laude, vigil.
Publica nunc pariter, hanc dum conscendere gestis,
Pro benè conducto teste cathedra fiet!

Gaudeo mente meâ totus, simul atque COLENDO
Docto de Natô gratulor ipse PATRI.

*Estimatisimo suo Domino Gullmanno ob insigne industria
& eruditionis specimen hisce applaudere voluit*

L. Gottlob Fridericus Seligmann /

ad D. Thom. Archi-Diac. & Colleg. Min. P. P. h. t. Præposit.

An Tit. Herrn Johann Balthasar Gullmann /

Vornehmen Kauff- und Handelsherrn in Augspurg /

Des Herrn Respondenten hochgeehrten Herrn Vater.

Die Zeit zeigt der werthe Sohn den angewendten Fleiß
Durch die gelehrte Schrift. In kurzen soll ER lesen /

Wie Ihm ein Ehren-Kranz davor zu Lohn gewesen /

Denn dieser folgt mit Recht auff jenen sauren Schweiß.

Gott wird ins künftige auch sein Bedeyen gehen /

Und Er als Vater soll viel Freude noch erleben.

So ominiret bey des Herrn Sohnes abgelegten Specimine

M. Gottfried LUDOVICI, Præses.

So

QX
Tn
4227

Wird es recht gethan / so kan man leicht erlangen
Durch die Gelehrsamkeit den edlen Zucht-Ruhm;
Als denn so ist es gut mit Lorbeer-Reisern prangen/
Wo Zucht sich verspricht zum steten Eigenthum.
Das weiß Herr Gullmann wohl / drumbedenkt Er auch vor
allen

Auff Kunst und Wissenschaft / womit Er sich ergötzt/
Und daß Sein Ehren-Ruhm zugleich da kan erschallen /
Allwo Sein Vaterland Ihn nicht geringe schätzt.
Er stellet eine Schrift von seinen edlen Fleiße
Der grund gelehrten Welt zum steten Denckmahl dar
Und Seine Müh' und Schweiß bringt uns hier an der Pleiße
Die Farben schon hervor in einem halben Jahr.
Der Schluß ist lobens wehrt! recht löblich sind die Thaten.
Wo durch sein munterer Geist sich zu erkennen giebt.
Er zeigt / es müsse dem auch endlich wohl gerathen
Der sich bey Tag und Nacht in freyen Künsten übt.
Drumb will Er mit dem Schuß der wohl beredten Zungen
Auff diesen Tummel-Platz der Kunst und Klugheit geh'n/
So sey Er unverzagt / nur frisch auff den gedrungen
Der Ihm in allen will zu hefftig widerstehn!
Das erste Kleinod ist der Ruhm von unsern Linden /
Der in der klugen Welt Ihn weiter macht bekandt.
Der andre Danck wird seyn / der sich bey uns soll finden
Ein Kranz von seinem Fleiß / den Er wohl angewandt.
Der Höchstmache nur vom Himmel höchst beglückt
Den Endzweck / den Er sich gar löblich vorgesetzt/
Damit durch Seinen Fleiß und Wissenschaft sichs schicket/
Daß er den festen Fuß im Ehren-Tempel setzt.

So gratulirte dem Herrn Respondenti

die sämbl. Tisch-Compagnie

WDF

R.K.
421,
5.

HISTOR
S. UI
EP
GLIRI
M. GODO
BARUT
ad d
IN ACA

CUM
BENEDIC

AUT

Typis JOH

Inches
Centimetres

KODAK Color Control Patches

Kodak

LICENSED PRODUCT

© The Tiffen Company, 2000

Blue

Cyan

Green

Yellow

Red

Magenta

White

3/Color

Black

NA

O,

VICI

SI

UGU.

RO.